

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előzetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 60 kr. Egy óra 1 frt.

Előzetési helyben a kiadóhivatásban Kutasi Imre nyomdájában, aztán Telegdi K. Lajos és G. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:

öt hasabos pottisor 6 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többnyire meglevő hirdetéseknek leegyesítés történet. Helyegily minden hirdetés után 30 kr. Nyilattéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadói irodában.

Kié lesz a debreczeni színház?

Senki sem veheti rosz nekünk debreczenieknek, ha azon világra szóló fontosságú események mellett, melyek ma a keleti ügyben napirenden vannak, s azon ránk néző országos érdekekkel bíró tárgyalások mellett, melyek a kiegyezés ügyben folytatottak, érdeklődésünk egytetemesebb részét a mult napok alatt egy sokkal csekélyebb jelentőségű, de ránk néző mindazonáltal rendkívül fontos ügyre, színházunk ügyére fordítottuk.

Nem czélunk ezuttal színiügyünk jelenlegi állapotáról tartani értekezést, éreztük azt egy is mindannyian, hogy a félétt kincsnak mostoha gyermek lett egy idő óta a mi közönségünknek, s egyhangú lón az ohaj, hogy e tekintetben minél előbb érdemteljes változás következzeék be. A most eldöntött pályázat eredményéből ítélve erős a mi hitünk, hogy ez az érdemteljes változás befog következni.

Ugyanis a városi színiügyi bizottságnak f. hó 2-án tartott ülésében a debreczeni városi színházat, a folyamodók közül, (kik közül mint már említettük Temesváry Lajos előzőleg visszalépett) Mándoky Béla és társai, vagyis ez színiestől álló consortium nyerte meg.

E consortium tagjai eddigéig a következők: Mándoky Béla, Mándokyné Emma, Marczell Géza, Scholaszter János, Dálnoki Benő, Dálnokiné Fanny, Traversz István (baryton énekes) Foltényi Vilmos, Foltényiné Amália, Török Miklós Töröknek Szakáll Róza. Mind megannyi kitünő nevek a vidéki színiest legjelesbej köréből, a kik mellé előreláthatólag szívesen fog csoportosulni a vidéki színiestek színe és java.

A pályázók közül különös figyelemben részesített a színiügyi biz. által Lászy Vilmos, a jelenlegi kassza színiest, a ki azonban a biz. előtt kijelentette, hogy ő, ha a színházat megnyerné is, opera társulat szervezésére nem fogna vállalkozni. — Azonban a leendő színiestnek érdekében állván az, hogy két oly kitünő színiest, mint Lászy és neje a társulatához megnyerethessenek. Lászy ur azon nyilatkozta, hogy ő, ha egyelőre nem is mint consortium, hanem mint működő tag, nevével együtt hajlandó belépni a színiestbe, s gazdag könyv- és ruhátárát a consortium biztosítékul szívesen felajánlja, — közzölte a biz. által Mándoky Bélával, s ő Lászy Vilmosmal magát érintkezése tevé a következők együttes nyilatkozatát terjesztették a bizottság elébe.

Tek. színiügyi bizottság!

Van szerencsénk a fölirtottaknak következő megállapodásukat bejelenteni:

- 1. En Lászy Vilmos kérem, hogy a városi színház kezelésére három évre Mándoky Béla urnak és társainak adassék át. 2. Minthogy nekem Lászy Vilmosnak ruha- és könyvtáram van, melyek a legújabb időkig folytonosan gazdagon gyarapítottak, és felesleges volna, hogy Mándoky Béla és társai részéről egy harmadik ruha- és könyvtár szerzése hiába pénz fektetnének, én tehát Lászy Vilmos a város részére biztosítékul felajánlom ruha- és könyvtáramat, s azoknak leltárát a legrövidebb idő alatt beküldöm. 3. En Lászy Vilmos, nóm nevében is kijelentem, hogy a mai napon Mándoky Béla ural megállapított fizetési feltételek szerint, a Mándoky Béla és társai által szervezendő színiest tagjává letünk, azonban akarunktól függ, és szabadságunkban áll, bármikor később a Mándoky Béla és társai nevezet alatti consortiumnak részes tagjává lehetni.

Kelt Debreczen, 1878. márt. 2. Mándoky Béla. Lászy Vilmos.

A színházi bizottság ezen nyilatkozat alapján a következő végzést hozta:

A színház jövő kezelésének módzata fellelt tanácskozára összehívott enquette-bizottság megállapodása azon véleményben öszponosult, miszerint színházunk kezelése jövőre színiest consortiumnak adassék át, minthogy ezen szervezkedés leginkább kizárja az egyéni önkénykedést, és a jóvedelem elmozdítását; ennélfogva ezen bizottság azt véleményezi, hogy a debreczeni városi színház kezelése az 1878-

dik év jul. 1-től számított három évre a pályázók közül a „Mándoky Béla és társai“ nevezet alatt folyamodott színiest consortiumnak adassék át, a jelenleg fenálló szerződésben körül írt feltételek és Lászy Vilmos felajánlott biztosítéka mellett, oly módon, hogy ha Lászy Vilmos be nem lépne is a consortiumba, a színiestületnek mind ő, mind neje tagjai legyenek, s ő a színiestületnél közreműködjenek.

Ez ugyan még csak a színiügyi bizottság határozata, mely legközelebb a városi tanács, s aztán a városi közgyűlés elébe fog terjesztetni jogérvényes határozat hozatal végett; mindazonáltal ismerve ez ügyben a városokban uralgó hangulatot, ma már biztosnak tekinthető, hogy a jövő három év alatt színházunkban a Mándoky Béla és társai által szervezendő, s remélhetőleg a consortium tagjai jó hírnevének megfelelő színiestület fog működni.

Es ezt reméljük a színiügyi bizottság végzésének igen alaposan szerkesztett következő indokaiból, melyek alapján biztosak vagyunk a felől, hogy a tanács és közgyűlés szentesíteni fogja e bizottság határozatát: a) Mándoky Béla és consorialis társai legnagyobb részben a volt debreczeni színiest azon kiválóbb tagjai, kiknek közreműködése mellett tek. Kiss Sándor ur tapintatos intendatúrája alatt a színiest Debreczenben arany napjait élte. Ok itt mindnyájan a legkedvesebb emlékek, közkeletűségű egyének, s egy részük a legjobb vidéki operai erők képviseli, mi már annál is inkább előny, mert a debreczeni színházban állandó bérlő közönséget jó opera nélkül képzelné sem lehet.

b) A consortium több tagja vagyoni állása a legmegnyugtatóbb, s attól igen sok függ, hogy a consortium terhelő adósságok nélkül vegye át s kezdje meg működését. c) A consortium számos tagja nem csak alaposan ismeri a debreczeni közönség kívánalmait és megszokásait, hanem bírja a legnagyobb mértékben, s ezek közt mondhatni Mándoky B. első helyen a közönség rokonszenvét. Ezen kívül a pályázók közt a consortium volt az csupán, mely a színházi előadások minden fajának kultiválására szervezendő társulat fenntartására kötelezte magát.

d) A consortium közelebbi magát a városi színház ruhátárát meg a színiest kezdete előtt saját költségén felrészlitti, s a diszetteket kiigazította, a könyvtárt és szerepeket lehetőleg kiegészítte. e) Végül a consortium tagjai N. Váradon is közkeletűségben álló egyének lévén, remélhető, hogy a nyári idényekre a n. városi színiest megnyerendik, mi határozott előny lenne a színiestület összetartására s megizmosodtatására nézve.

Ezen indokok, azt hiszszük, győzni fognak, s most csak azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy ezen kérdésben a végleges intézkedés mind a nemes tanács, mind a közgyűlés által a leghamarabb megtéessék, — hogy így a consortium is mielőbb hozzá láthasson az ezen társulathoz minden bizonytalanság legörömelebb csatlakozó legjobb vidéki erők szerződötéséhez.

A független szabadelvű párt közlebb tartott értekezletében, azon nézet emelkedett érvényre, hogy a külügyminiszterium által a delegatiónktól kért szándékolt 60 millió hitel csak azon esetben volna megszavazható, ha illetékes helyről megnyugtató nyilatkozat tétetnék arra nézve, hogy a monarchia semmilyen parallel akcióba a muszkával egyetemben bocsátkozni nem fog a török tartományokat annectálni nem szándékozik.

A vatikánból. XIII-ik Leó pápa — mint Rómából írják — az olasz kivételével minden kormányval tudatta trónraléptét. Az olasz hivatalos lap még eddig nem vett tudomást a pápa trónra lépéséről. Az olasz kormány ugy látszik számított habár csak félhivatalos notificatióra is. A külföldi hatalmak a notificatióra adott válaszukban gondosan elkerülnek minden szót, melyből a pápa világi uraságának elismerésére lehetne következtetni.

A politikai sajtó Párisban. Egy párisi lap statisztikai adatai szerint Párisban napoként megjelenik 630.000 politikai újság példány, melyek közül 400.000 a köztársasági párt, 60.000 a bonapártista, ugyanannyi az orleanista, 24.000 a legitimista párt érdekeinek szójívója. 90.000 példány nem vall színt. Minden nap reggel 25, minden délután 22 politikai lap jelenik meg s így napjában összesen 47 lap. Kétszer napjában egy lap sem adatik ki; mint nálunk. E lapok közül 35 nagy alaku 12 kicsiny.

Oláh merénylet. Mint Orsovából jelentik, Csetánélt oláh katonák rálöttek egy budapesti személyszállító hajóra.

Országgyűlés. A képviselőház ülése márt. 2-án. — Elnök: Gyhycz; jegyzők: Horváth, Beöthy, Orbán.

A miniszterek közül jelen vannak: Tisza, Széll, Perczel, Péchy, Trefort, Szende, Bedekovics.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, Móricz Károly és György Endre képviselők végleg igazoltatnak.

Napirendre következő a vámuügyi javaslatok hármaszra való felolvasása. Felülva szavazással a többség által hármaszra is elfogadtatnak.

A mentelmi ügyek vétetvén tárgyalás alá, Miszkovics József és Szluha Benedek képviselő kiadatása egyhangulag elhatározatik, — mig ellenben B. Kaas Ivar, Szalay Imre, b. Uchritz Zsigmond képviselők kiadatása megtagadtatik.

Remete Géza interpellatiót nyújt be a vallás és közoktatásügyi miniszterhez az anyakönyvek latin vagy más nyelven való vezetése iránt, mely eljárás, sz. 1840-ik évi VI-ik t. cz. 7-ik szakaszával ellentétben áll.

Tanácsgyűlés. Gusztáv színiest az ipar és kereskedelmi ügyek vezetésével megbízott, vallás és közoktatásügyi miniszter interpellálja, a marhavész alkalmával rendesen fogantatott vett határ elzárások tárgyában. Mind két interpellatió kiadatik az illető miniszternek.

Végül Simonyi Ernő nyújt be interpellatiót a keleti ügyek tárgyában s interpellatiójának ügytelenné mondja a monarchia eddigi külügyi vezetését s kívánatosnak jelzi, hogy érdekeinek további megvédését más kezekre bizzák. Egyebint kijelenti hogy ha ő felsége elérkezettnek látja az időt arra nézve, hogy Oroszországnak hadat izenjen, ő kötelesegen fogja tartani e háborút minden rendelkezésére álló eszközrel támogatni.

Tisza miniszterelnök aziránt tett indítványt, hogy a ház a delegatiók ülésszései miatt, márti. hó 16-ikáig ne tartson ülést.

Az indítvány elfogadtatván az ülés véget ért.

Időszerű figyelmeztetés a gazdák-zönséghez.

Debreczen lakosságának legnagyobb részét a város fekvésénél, viszonyainál és lakóinak természetesen hajlandóan fogva a gazdálkodás terén látjuk működni anyagi jólétének előmozdításán. A tulajdonított magteremtés pedig — valljuk meg leginkább okserenien gazdálkodásunk miatt — áldott földünknek ősi erejét láthatólag kezd kiélni; de meg az egy-mást erő csapások ezek gazdálkodásunk az ágát következtessené mindig suttják. Onnagunk iránti kötelességünk tehát a gazdálkodás más ágára az állattenyésztésre fektetnünk a fősúlyt. Igaz, hogy Debreczennek szép számu lábasjószág állománya van ma is, noha ez csak a közelmúlt évtizedbelieknek is már árnyékvá olvadt, e sorok keretében nem vonható okom miatt. Mindamellett ezuttal nem annyira a szám, mint inkább a minőség ellen lehet alapos kifogást tenni.

Debreczennek mindig jóhírről bírtak különösen szarvasmarha vásárral, mindig számos látogatókat azokat az ország minden részének — különösen pedig a dunántúli megyék lakosai, hogy növendék, — számos uradalmak, —

lom kedves báróném. Kegyed meg fog nekem engedni, — és hozzáim fordulva folytatja: Es kérdem önt meg a szinpadon is helyeslehet-e ön az ifjú grófnak — kinek atya igaz hogy csak bankár — magaviseletét? Igazolva találja ön ezt? Képes ön erre? — „Istenem! Hiszen ténnek én róla, csak-hogy nem vagyok azon helyzetben.“ — „Eljegyzése napján odahagyja menyaszonyát, ki igen jó családól való leány, és régi kedvesével megszökik!“ — En erre azt bátorodtam megjegyezni, hogy erre voltak neki némi okai. — Igen jól tudtam, hogy ezen közbeszólással olajot öntöttem a tűzre, azonban a sokkal felháborodást arra akartam fölhasználni, hogy végre is rég táplált, a falatozásra vonatkozó bizonyára megbecsülhető szándékomat kivívhessem. Azonban rosszul számítottam. Mert szomszédnóm bár élénk beszédben részletez életem a darab rettenetességét, ráadásul még elég kegyetlen is volt jobb kezét jobb karomra helyezni: „Végre is — mondá — nem értem, hogyan adathat elő különben mindig körültekintő színházi igazgatóságunk eféle darabokat.“ — A körültekintő színházi igazgatóság pe-

hogy igazmarha szükségleteiket itt beszerezze. Ezek szép összeg pénzt szoktak itt hagyni, és ezek részéről ma már nagyon hallható a panas, hogy az eddig termelték és czimerességük miatt méltán kiváló remeeknek és keresetszónéknak örvendett szép ökrök nagyon megfogytak.

Epen így vagyunk lovainkkal is, kitarósságukat, győzősségüket megtartották, de temre nagyon elsatnyultak. Hisz csak alig pár napja hallottuk a megjegyzést egy kitünő szakfőrtől a m. k. álladalmi ménesek főpáncsnokától, hogy Debreczenben feltűnően keves katonai szőlőgátra alkalm: s lovat tudtak csak öszseírni. Noha e megjegyzés csak egy féltréfásan tétetett, de az ilyen tréfában szokott lenni némi kis igazság is; ebben is van. mert ha elfogultság nélkül akarunk itélni, be kell ösmerünk, hogy bizony satnyulnak a mi lovak.

De hát hol keressük ennek az okát? a fajban? semmiesetre, mert az anyag kitünő, a folytonos nemestésre pedig kiváló hatással van a nemes város által a czifra-ménesebe adni szokott jeles fajú és elegendő számu mén. De még inkább a helybeli méntelepen mint fedezetési állomáson minden évben nagy gondokkal és kiváló szakértelemmel kiválasztatni szokott — ez időn is minden kívánalomnak megfelelőleg összeállított drb nemestájú mén. Hát talán a gondozásban keressük a hibát? itt már tapogatózhatunk ugyan, mert bizony részesíthetünk mi arra érdemes lovaknak növendék korukban kissé job tartásban is; de igenytelen nézetem szerint a főokot meg sem itt találjuk, hanem kénytelenek vagyunk azt megtalálándók messzebb egész a délbiaos hortobágyi rónára kifizárni. Itt van uraim a baj.

Világit ér meggyéjék azonban kedves gazdátársaim, hogy azon angol utazó nyilatkozatát szándékozom vizsgálgatni, a ki egy számad nyáron látogatva meg a mi aranybányákat, azt a Sahara sivatagjához hasonlított. — Igaz, hogy a mi áldott Kanabánunk szikes voltánál fogva, tartós aszály idején úgy néz ki, mintha a fünek gyökere is kiégett volna talajából. Ez nagy baj, de ezen segíteni nem e sorok keretében és nem az ezeket író szakmájában midőn azt állítom, hogy lábas jószágunk satnyulásának oka a Hortobágyon keresendő; csakugyan ott is van az, ott fekszik a nyul, hogy tehát kiurathassuk, tegyük egy rövid sétát, míg a nap jobban dél nem emelkedik, előbb is a ménesek közé. Járjuk fel a napokban volt jó eső után megújult illatos sziki-füvet józúien ropogtató fényes szőri szőszágot. — Már ugyan a reggeli kontját apró fürgé lovaival végző lekiismeretes állatorvosunktól hallottuk, hogy jószágaink nincsen semmi baja, hanem hát győződjünk meg róla magunk.

De ni, ni! — kedves gazdátársaim min akadát úgy meg műrtő szeme? Ahán, az ott egy-két éves kanczacsók, melyet gardája, mivel a jó isten mőcsés is adott neki horzá, de meg „kedve is telik a szép jószágban“, mindig jó telelésben részesített, ugyanazért igen szépen ki is fejlődött. Szinte látom kedves gazdátársam szeméből, mennyire szeretné azt a másik csapott hátúju disznó-szemű rosz mént ott tudni, a hol a bors terem, de hát hiába, ennek itt a helye, hanem talán annak a jól tartott szép kanczacsóknak lehetne máshol helyet találni? — és talánának is, ha kedves gazdátársam többek közt vasárnap az isteni-üztetletről kijövet, a „börzén“ a városba elért egyezkedni capatálmi gazdátársait, e német utána pedig mint városi képviselő, az illető helyen indítványba hozná, hogy ha már az isten megáldott minket azaz, a mi legtöbb gazdálkodó városunk közepéről, — hát hold területtől hortobágyi közepéről, — hat egyezkednünk ezt lehetőleg okserenien felhasználni, azaz egyezkednünk az egymással nem — és kor miatt ösze nem illő jószágainkat azon a nagy kiterjedésű rónán kellőleg elkülönítenünk.

Igaz, mint gazdátársam mondja, hogy hiszen ki van már mondva, hogy a ménesekbe csak elegendő vizsgálat után jónak talált ménesek szabad kiverül, a tióknak számára szinte van külön gulya, ez mind ki van mondva, van is vagy 2 tinó gulyánk, de azért tessék meg-

dig épen szemben állt velünk és miután az ilyes beszédekét már megszokta, kedélyesen mosolyog magában; a jó bordeauxi, melyből épen újt vala, kétes zordonságot szétosztlatá és önmegtartóztatásban annyira ment, hogy a darab egyes helyeiről beváll, hogy azok csak-ugyan egy kissé erősek; és engedékenységét ellensúlyozva azonban erősítet, hogy a „Dindon aux truffes“ (gombamártásos pulykapescnye), a melylyel épen foglalkoztat, határozottan a legfinomabb valamennyi tal étel között.

A nyajas olvasó pedig hihetőleg tapasztalásból tudja, hogy egy „Dindon aux truffes“ t meglehetően sokas enni, és hogy egy oly falat, mely őt percig lebeg és és föli között, bizonyára elhül. Miután tehát szomszédnóm keze karomról nem távozik, úgy tessék, mint valamely hős, kinek karja épen most bennül meg a csatában, t. i. fejveremett egész hidegverrel balkezembe fogom, de midőn azt már csaknem számbajoz emelhetni gondolám, baloldalam illő szomszédnóm, ki legnagyobb megbőtránykozásában néman maradt és méltóval alulnak tartja a megtámadott szindarabot védelmezni, most tettetett“ közönszettel elem tolvaj poharat kéri, hogy tölt-ék vizet.

Ita e pillanatban pusztabeli arab voltánk,

Kátay Gábor.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye nagyhirű főúrósának elhunytáról, lapunk szombati számában csak röviden emlékeztettünk meg, — álljanak ezért még itt az életére és muikkódására kellő fényt vető, következő sorok. A boldogult úgy az iradalom, mint a társadalom terén kiváló nevet szerzett magának. A természetudományi társulatot különösen az 50-es és 60-as években nagyrészt; az ő buzgalma tartotta fenn, tükára és szerkesztője is volt egyezség; az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésén ő volt az élető lélek, s míg a 60-as évek vége felé Karczaga nem költözött, Budapestben a természetvizsgálók, orvosok gyógyszerészek társadalmi életének ő alkotta központját. Mint iró, az akadémiának is több ízben volt jelöltje. Irodalmi működése igen nagy s mi csak azokat említhük föl, melyek önállóan megjelentek. Ezek a következők: „Nővénytán, különös tekintettel a gyógyszerismerre.“ (Pest, 1865.) „Mit kell tenni a cholera csapásának enyhítésére?“ (Pest, 1866.) „A kir. m. természetudományi társulat története alapításától fogva máig.“ (Pest 1868.) —

Hasonló közzététel, s a helyi bármennyű viszonyok rendezését tárgyaló cikkeknek, mindenkör a legzisebb készséggel helyt adunk. Szerk.

talán egy szólanék: „Atok azon tojásom, melyből ezen pulyka kibújt, atkozott legyen azon kíváncsi sertes, mely e gombákat kitará, atkozott azon szerző, ki e darabot írta és mindenek fölött atok azon...“ De minthogy állam simára borított, fehér nyakrafalóm van, társadalmi művelt létre igényt tartok és azt is megállam, hogy köröskörül már ismét tányért váitanak, sobjaiva teszem le villámot: „S örvendezve vára várom Hajnalom a mig hasad.“

Ep oly kellemetlen, sőt még veszélyesebb ilyes ebédéknél magas és legmagasb uraságok közlebe helyeztetni. Ily esetben a nyalkoskodó gyermek sorsára vagy kárhözvátva, kinek attól kell félnie, hogy melespetik. Egy-egy elvétett falatot csak lopva lothatsz szájadba, meggrágni sem mered, csak enyelmed, mint a lánosz házúró, vagy a dugatos hízó liba; kiteszed magadat csonttörődék általi megfulásnak is, csakhogy el ne mulassz egy legmagasb tekintetet, vagy azon szerencsét, hogy egy legmagasb kérdésre válaszolhass.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczaja.

A szerencse pillanata.

Írta: Hackländer F. W.

ELSŐ KÖTET.

Harmadik fejezet.

Az udvari ebéd.

Az udvari ebéd megkezdődött és folyt mint az e fajta élvezet általában végbemenni szokott. Bár az ételfogatok választékosak voltak is, mégis legtöbb jelenlevő nem közönséges étvágyát, hanem azon kisebb éhségét iparkodék csillapítani, mely az udvarhoz meghívás után áhított és kielégítették az áltai, hogy valaki azon szerencsében részesül, hogy egy udvari ebéden résztvehet. Fölötte nagy étvágyjal járulni valamely udvari ebédhez illetlen és veszedelmes dolog és különösen az utóbbi azért, mert az ember sohasem tudhatja, ki lesz szomszédja vagy szomszéd-

néja. Ha a sors valakit két enni nem vágyó, hanem inkább beszédes hölgy közé juttatja, legzseribb egyik tal ételt úgy mint a másikat érintetlenül tova bocsátani, mert mint használ az, ha tányvünkön a legjobb falat van is és mi csak lopva juthatunk hozzá? Például te épen a villát emeled szájhoz, midőn balodon ülő szomszédnód, gyöngéd kíváncsiságot tanúsítva, megdöni óhajja, völtétegnap a színházban.

„Valóban ott válek nagyság.“ — „Pompás darab! Mennyire mulattam rajta!“ — Mi természetesb, mint az, hogy a darabnak nagyszerűségét fejed egy néma billentéssel szintén be helyen hagysz, jelezvén, hogy téged is pompásan mulattatott; mert ha elmentmondánál, falatod sohasem juthatna rendelkezési helyére.

Jobb kéz felőli szomszédnód azonban — lájaldom — ellenkező nézetben van.

„Hogyan kedves báróné!“ kiált ez nagyon előre hajolva, hogy második szomszédnőjét jobban láthassa, minél fogva, ha most jobb karomat használnál akarnám, a dolog úgy jobb karomat használnál akarnám, a dolog úgy venné ki magát, mintha a kilárástól kívánnám megfosztani. Kéz, villa és falat tehát félretemaradnak. „En a darabot rettenetesen talá-

lom kedves báróném. Kegyed meg fog nekem engedni, — és hozzáim fordulva folytatja: Es kérdem önt meg a szinpadon is helyeslehet-e ön az ifjú grófnak — kinek atya igaz hogy csak bankár — magaviseletét? Igazolva találja ön ezt? Képes ön erre? — „Istenem! Hiszen ténnek én róla, csak-hogy nem vagyok azon helyzetben.“ — „Eljegyzése napján odahagyja menyaszonyát, ki igen jó családól való leány, és régi kedvesével megszökik!“ — En erre azt bátorodtam megjegyezni, hogy erre voltak neki némi okai. — Igen jól tudtam, hogy ezen közbeszólással olajot öntöttem a tűzre, azonban a sokkal felháborodást arra akartam fölhasználni, hogy végre is rég táplált, a falatozásra vonatkozó bizonyára megbecsülhető szándékomat kivívhessem. Azonban rosszul számítottam. Mert szomszédnóm bár élénk beszédben részletez életem a darab rettenetességét, ráadásul még elég kegyetlen is volt jobb kezét jobb karomra helyezni: „Végre is — mondá — nem értem, hogyan adathat elő különben mindig körültekintő színházi igazgatóságunk eféle darabokat.“ — A körültekintő színházi igazgatóság pe-

Orvosi tapasztalatok az 1873. év nyarán hazánkban dühöngött cholerajárvány idejéről. (Debrecen 1874.) Ismeretterjesztő az orvosi természetudomány köréből. (Budapest, 1874.) A részletes kör- és gyógytudomány története. Különös tekintettel az élettanra és körbonczatra dr. Niemeyer Félix után, a második kötet, fordította dr. Kátay Gábor. (Budapest, 1865.) Kiadja a magyarorvosi könyvkiadó társaság. — Fekete Lajos, ki a múlt évben hunyt el s Feletár Emil barátival több irodalmi dolgozatot rendezett sajtó alá. Nagyon valószínű, hogy szorgalmas működésének még kiadatlan emlékei is jelentékeny számmal maradtak hátra, különösen a hazai gyógyászat történetére vonatkozólag, melyben ő elismert tekintély volt. Kátay erőteljes testalkatú szép ember volt, kedves, meggyerő modora országjárta ismeretes. Haláláról a családi gyászjelentés a következőleg szól:
Gyászjelentés. Kátay Gabriella mint egyetlen gyermek, Kátay Gábor mint apa, s nője mint anya, több gyermekekkel mint testvérekkel, Tóti Poroszlai László mint ipa, De-recskai Janka mint napa, több gyermekekkel mint sógorokkal együtt, a nagy vesztés leg-mélyebb fájdalommal tudatják néhai Kátay Gábor Jász-Nagykun-Szolnok megyei főorvos urnak ki orvostudor, okleveles gyógyszerész, a magyarhoni földtani társulat rendes s a birodalmi földtani intézet levelező, a magyar orvosi könyvkiadó társulat igazgató tagja, a királyi magyar természetudományi társulatnak évközi elnöke, a heves-nagy-kunsági ref. egyházmegyének a nagy-kunsági részről buzgó segédgondnoka volt: Kun-szent-Mártonban, sziv-szélhűdés következtében, élete 47-dik évében 1878. február 28-án történt véletlen és gyors halálát. A temetési ünnepély, a helyi hitv. ref. egyház rövid szertartása szerint Karcagron. 1878. Mártius 2-án délután a ref. templomban tartatik, melyre a boldogultnak minden rokona, barátja, ösmerőse s általában az elégedett nagy közönség tisztelettel meghívattatik. Kelt Debreczen, 1878. Mártius 1-én.

Napi hírek.

Meghívás. A debreczeni atletikai club, mint szintén a torna egyesület alapító pár-

toló s működő tagjait ezennel tisztelettel fel-kérem, hogy 1878. márcz. hó 10-én a főiskola torna helyiségében tartandó kettős közgyűlésben fél 9 órakor megjelenni sziveskedjenek. Tárgyak: tisztújítás, penztárrálás kimutatása, és az 1877. Junius 24-én tartott viadal alkalmával versenyzett pályanyertes tagok között a díjak kiosztása. Debreczen, 1878. márcz. 4. Kocsár Gábor atletikai club b. titkára.
— A nőegyleti közcsoportban legmagasabb bevételt ért el a Huzly Luiza és Kausay Káily Ilonca ó nagyságaik által kezelt bormérés. s a pinczérnők közül pedig Mayer Emilné ó nagysága kapott legtöbb borralvót. Mit azon megjegyzéssel közlünk, hogy a többi árusnők és pinczérnők is egytől egyig a leg-dicséretreméltóbb szorgalmat fejtették ki.
— A közcsoportra anyagi eredményét ki-mutató számadások még nem készülhették el egészen, ezuttal annyit hozunk öröndetes közü-domásra, hogy a tisztújítás, a mint az ed-dig beérkezett számlákból kitűnik — megkö-zelíti a 2000 forint, mely eredmény igazán szépen jellemzi Debreczen város lelkes közö-nségének minden szépért és nemessért — már oly számtalan ízben kimutatott, bízalmát és érdekltségét.
— Adakozások. Az Alföldi takarékpénz-tár* és az Iparegyesületi takaréki és hitelintézet tek. közgyűlései a debreczeni iparos if-juság egylete pénztára javára 10—10 forintot voltak szivesek adományozni. Az asztalos ipartársulat szinte 5 forintot volt szives ad-mányozni az iparos ifjuság pénztára javára; fogadják nagykéü adományaiért az egyes-levében hálás köszönetemet. Debreczen, 1878. évi márcz. 4. Stieber János egyleti elnök.
— Az alsó-szabolcsi tiszai arment-sítő társulat — holnap d. u. 3 órakor választmá-nyú ülést tart a város ház nagytanácsstermében.
— Városi közigazgatási bizottsági ülé-s tartatik f. hó 5-én d. u. 3 órakor a város ház kistanácsstermében.
— A ma délelőt tartott városi biz. köz-gyűlésen legelőször azon min. leirat olvastatt fel, mely a kisebb polgári peres ügyekben való eljárás illetőleg utasítást ad. A közgyűlésnek tudomásra hozott hogy a városi tanács e rendeletek már eleget tett, a melyben — mint tudjuk — a nevezett ügyekben való bi-raskodással Jeney István alkaptányt és Vég-

Gyula kap. hiv. fogalmazót bízza meg. A legel-tetési rendszabályokon a tanács némi lényeg-telenebb módosításokat tett, melyek a közgyű-lés helyeslével találkozóan, helyben hagyat-tak. E rendszabályoknak az érdekeltező közönség tudomására való juttatásáról, a városi tanács annak idejében gondoskodni fog. — Kovácsy Adolf kórházi gondnok állásáról lemondván, a tanács abban állapotodott meg, hogy az állomást ideiglenesen a jövő tisztújításig, pályázat után fogja betölteni, — az illető gondnok eddigi évi 500 frt. fizetését 200 frt. lakbérrel meg-javítván. — A külső vásártéren levő Ruszt és Müller féle sátoroknak a tanács által, utólagos jóváhagyás fejében 2000 frton eszközölt meg-vétele, a közgyűlés által jóváhagyott.
— Kinevezések a kataszteri hivatalhoz. A múlt. m. kir. pénzügyminiszterium elren-delvén hogy a kataszteri földbecslési művelé-tek gyorsítva hajtassanak végre: Fényes László kir. kataszteri igazgató ur által a debreczeni becslo járásba: Jablonczay Kálmánt, a nyiregy-házi becslo járásba Nemethy Imre, a nagy-kállói becslo járásba Ottlik Akos urakat ne-vezte ki pótbiztosokká.
— Holnap lesz farsang utolsó napja és az utolsó színházi álarczosbál, melynek ren-dezősége mindent elkövetett, hogy a vigalmak ideje ez álarczosbál által méltóan legyen be-fejezve. Felhívjuk azért még egyszer ez ér-dekesnek ígérkező mulatságra a közönség fig-yelmét.
— Hirteleni halálozások. Simon Ferencné kávémondó. szombaton este hirtelen rosszul lett s még azon éjjel meghalt. Ugyancsak e-napon egy piaci árusnő, még a délelőt fo-lyamán társainal vígai beszélgetve árulगतól különféle cikkekkal megrakott asztalkája mel-lét, s midőn a piacról lakására hazafele ment, a vargaüzem eszméletlenül összerogyott s azonnal meghalt.
— Gr. Szapáry honvédszázados gyilkos-án — mint már lapunkban is jeleztük — szombaton reg. 7 órakor végrehajtó ták a köté-léltali haláltétele J. Berényben a megyeház kis udvarában. A kivégzés előtt vadított egészen nyu-godtan viselte magát s utolsó szavai ezek voltak: „Uraim! isten önökkel!” A kivégzés reggelén kenyeret kért, azt mondván, hogy nagyon éhes; a börtönben utolsó perczig szia-vozott. A folytonosan mellette volt Kálmán

ref. lelkésznek azt mondá: „Ha isten van, mi-ért nem akadályozta meg tettemet.” A kivég-zésre két századvonassal és az ötvenkettedik zászlóalj vonult ki. A tisztikar teljesen kép-viselve volt. Nép igen kevés jelent meg, mi-vel a kivégzés oráját nem tudták.
— A polgári körnek szombaton a „Bika“ szálloda éttermében megtartott bálja szépen sikerült; s hogy a bálterem nem volt is oly annyira zsúfolással megtelve, e körülmény mé-gis korántsem vont le semmit a bál iránt táp-lált reményekből és az elért sikerből. Azon tánczó párok, melyek a nagy teremben meg nem tértek, átérthettek a kisebb terem-be, hol kevesebb küzködés és összeütközés mel-lét áldozhattak a tánc istennőjének. A bál-teremben az egész éj folyamán alatt szünóra előtt ugy, mint utána a legpezsgőbb tánczkevd mutatkozott és Oláh Józsi zenéjének lelkesítő hangjai mellett ugyancsak járta a toborzó, hogy a magyar keringő. A bálközönség tehát jói mulatott, a bál népes és kedélyes volt és így a foczél el van érve. Fehér a szünóra alatt a kávéházi helyiségekbe vacsorára be-üvögnyagyszámú bávevendégek kifogástalanul izletes étellekkel és kitünő jó borokkal látta el.
— A közönségi bíróság, melynek élén Je-ney István alkaptány és Vég Gyuia kap. hiv. fogalmazók állnak, márt. 1-jével már tényleg megkezdte működését.
— A főisk. énekkar által a magyar iro-dalmi önképzőkör és a főisk. zenekar közre-működése mellett néhai boldogemlékeztető Nagy József kegyes alapító emlékére, a fő-iskola énektérmenében 1878. Mártius hó 5-én tartandó évfordulati ünnepély műsorozata. I. szakasz: 1. Gyászének, Lindpaitneről. 2. Meg-nyitó beszéd s a jutalmazottak megnevezése. 3. Törödék, S-miramisból — előadja a zenekar. 4. Suhog a szél, — Zimay L. től — előadja az énekkar. 5. Szavalt, Torma Károlytól. 6. Népdalok, összeírta Zsaszokovszky — előadja az énekkar. II. szakasz: 7. Tenor soló, Reámtékint — Gumbertől — előadja az énekkar. 8. Hu-moros felolvasás, Kiss Bertalantól. 9. Borsdal, Nagy Józseftől — előadja az énekkar. 10. Vig szavalt, Tomory Józseftől. 11. Népdalok — a „Sarga csikó“-ból — előadja a zenekar. 12. Daiszabadság, Marschnertől — előadja az ének-
kar. Kezdeté d. u. 4 órakor.

A Debreczeni E. eredeti táviratai.
— Szt. Pétervár, márczius 3. (Hivatalos.) Miklós nagyherceg távirati-lag szerencsét kívánt a czárnak a megkö-tött békéhez. „Isten — ugymond — sze-rencsésen befejezni engedő nagy és szent ügyünket. A jobbágság fölszabadulása évfordulati napján fölséged a kereszténye-
ket is fölszabadítja a muzulmán iga alól.
— London, márt. 3. A „Times“ je-lenti, hogy a békeföltételekben a hajoraj átengedése nem foglaltatik. Az egyptusi évi adó és a már előbb biztosított lego-lalt államjövendelmek érintetlenül ma-radnak.
Uj-Bolgárországhoz Saloniki és Driná-poly nem tartozik.
A Szerbiára Montenegróra és Roma-niára vonatkozó békeföltételek elfogad-tattak.
A hadi kárpótlást illetőleg végleges megállapodásokra még nem jutottak az valószínűleg ázsiai területtel Erzerumot kivéve fog kiegyenlítetteti.
Felelős szerkesztő: Szabo Antal.
Nyilttér.
Gr. V. A. Ezennel a legkomolyabb figyelmeztetéssel felhívatik, hogy azon 1500 frtot melyet 1875 Október 30-án előtte tudva levő helyről és egyéntől felköleszött. — 30 nap alatt járulé-kaival együtt fizesse ki, ellenkező eset-ben minden kimélet nélkül egész neve a körülményekkel együtt közöletleni fog. Debreczen, 1878. Mártius 4. Gy. A.

H I R D E T E S E K.

Közvetítő és tudakozó intézetben
Széchenyiutca 1812-dik szám alatt.
Eladó ingatlanok.
A Széchenyi kertben, a postakert felől oldalon a külső vásár közelében 12 kapa szőlő, pajtával, szivattyús kuttal, dísz és konyha-kerttel, igen olcsón és igen kedvező feltételek mellett eladó, — csét egy majorsági vagy vargautcai újonnan osztott földért elcserélendő (277).
A Gut és Sámson között 400 hold bir-tok, gazdasági épületekkel, bérbeadó (270).
Széchenyi, 4 lakosztályú cseres ház melyben 5 rakárts is van, eladó, esetleg pünkösdtől kezdve az egész udvar haszonbérbe adandó (269).
Kakasu, egy félécserepes, fél nádas ház 15 öl földével (217).
3 nyilas szőlő a sestakerthen pajtával és szüretelő edényekkel eladó, esetleg legelőföldért vagy luczernásért elcserélendő. Két régi boglyás kaszáló a Somán az acsádi út mellett eladó, esetleg legelő-földért elcserélendő (216).
Czegledu, egy cseres ház, urilak 20 öl földével 4000 frt (218).
10% boglyás kaszáló a Halápon 160 k. gabonát, 12 szekér tengerit és 400 frt ára szénát terem (219).
4 nyilas libakerti föld luczernás 1200 frt (220).
A csatári hegyen 39 kapa szőlő, paj-tával és szüretelő edényekkel (204).
A tócsás kertben 9 kapa szőlő köpaj-tával és pinczéssel (183).
A bányi erdőrezen a n.-diószegi utfé-len 4 régi boglyás kaszáló (184).
3 hold újonnan osztott föld a Nyulas-nál (206).
A nyugoti soron egy ház 19 négyszeg öl földével 2400 frt (189).
Nagyvárdu, egy cseres ház, mely a kisvárdu-csúcsra is által szolgál (168).
Kisúju, 3 lakosztályú cseres ház 1 nyilas földével 4500 frt (42).
Nyomatón egy ház nagy udvarral 2 nyilas onddói földével 7000 frt (23).
Hét boglyás kaszáló a Fanesikán (14).
Hat boglyás kaszáló a Bánkon (30).
Több újosztású földek (107).
N. Peterfau, 936. sz. cseres ház, — mely áll 6 szoba, 1 elő-szoba, 1 konyha, 3 kamara, 6 öles kőilábon álló göré, a 2-ik udvarba dísznő ői, istálló, szőlő és gyü-mölcsfákkal beültett kiskert, kedvező feltételek mellett (139).
Bérbeadó ingatlanok.
A főtéren 3 szoba, konyha, kamara, pincze, padlás, faszín kiadó (229).
Széchenyiut. 3 uri lakosztályú ház, 14 szoba, 3 konyha, az egész udvar és kert-tel, esetleg külön lakosztályonként is kedvező feltételek mellett egy vagy több évekre (6).
Bathlyayin, egy emeleti utcazi 5 szoba, konyha, kamara, istállóból álló uri lakosztály (202).
80 hold újosztású legelőföld a csere-alatt (188).
20 köbös föld tengerinek, felébe vagy bérbe kiadó (188).
Peterfau, elején egy udvari lakosztály. (79) 1—1

Fogorvos és szájsebész
Dr. Árkóczy J.
orvos- és sebésztudor, fogászmester,
(Londonban képzett fogtömb.)
Műfogak angol mód szerint.
Lakása: Budapest, Ferenciek bazárja
(36) 7—10

Császár királyilag
kizárólagosan szabadalmazott
PURITAS
haj-iffító-tej.
A „Puritas“ nem hajfesték, hanem tej-nemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy ősz hajakat megifjít, azaz lassankint még pedig legkevesebb tízenegy nap alatt ama színt visszaadja, melyet eredeti-leg bírt!
A „Puritas“ nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetszés szerint vízzel moshatik, lehet fehérrel átvont vánkoston aludni, és gőzfürdőt használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a
nem fest, hanem ifjítja és pedig a leghosszabb és legdusabb női hajzartot és a férfi haját és szakállát.
Egy üveg „Puritas“ ára 2 frt. (postai széküldésnel 20 kralt több sokszepténel vagy utánvétel kapható: Francz Ottonál Bécs Ma-riahilferstrasse 38 szám.
Debreczenben egyedül Göthl Nán-dor ur gyógytárában kapható.
(15) 9—20

Hirdetés
Alólrótnál „tisztá“ vetőmagvak, n. m.:
tavaszi rozs,
tavaszi buza,
forgó buza,
nagy készletben van és jutányos ár mellett kapható; mire a n. érd. gazdaközönség becses figyelmét felhívni bátorodom.
Tisztelettel
Hertzka P.
Széchenyiutca 1761. sz. a. (régii postaház).

Tóth István
asztalos mester
Nagypéterfiautca 973. sz. a
A legjobb száraz anyagból készítve vállal mindenemű asztalos munkát, templom, iskola, bolt stb. felszereléseket a legjutányosabb árak mellett.
(81) 1—6
Különböféle nagyságu kész ajtók és ablakok.
Megrendelések pontosan teljesítetnek.
Száraz és erős kész fenyőfa padlózat.

Máramaros és erdélyi
épület- és szerszámfa-kereskedést
rendeztünk be.
Midőn dusan ellátott raktárunkat úgy az építőmesterek, asz-talosok, kerékgyártók, pintérek, mint a nagyérdemű közönség ügyel-mébe ajánlani szerencsések vagyunk, tiszteletteljesen kérjük
mielőbbi megrendeléseiket;
és mi igyekezni, sőt főkötelességünknek fogjuk tartani a bennünk helyezett bizalmat, — ugy az ár u k jó s á g a, mint azok
arának mérsékelt számítása által
más alkalomra is kiérdemelni.
Magunkat becses pártfogásukba ajánlvá maradunk
teljes tisztelettel
Stern Herman és Reich Samuel
fakereskedők.
(60) 3—12

Kiadó bolt
és
lak helyiség.
A h.-bösszörményi görög kath. is-kola-épületben, egy bolt-helyiség, két lakszoba, konyha, kama-ra, pincze, folyó évi ápril hó
(80) 1—3
16-kától egy vagy több évre haszonbérbe adó.
Megjegyzetitek, hogy az épület nyilt és nagy forgalmi helyen van.
H.-Bösszörmény, 1878. márt. 1.
Stefan Miklós,
isk. gondnok.